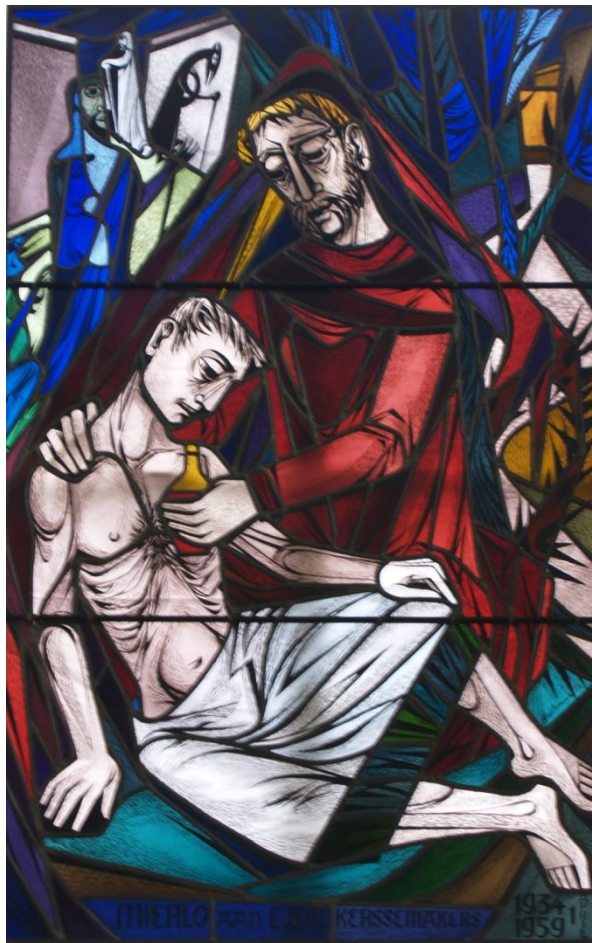

Zorg in Mierlo

Heden en verleden

de Barmhartige Samaritaan (Hein van de Boomen)

Heemkundekring Myerle

Tentoonstellingscommissie Bibliotheek Dommeldal, Mierlo

Vrijwillige Brandweer Mierlo

Werkgroep 60 jaar EHBO

Inhoudsopgave

		pagina
	Inhoud	02
	Voorwoord	03
Hfst 1	Historie Zorg in Mierlo	04
	Kardinaal Van Enckevoirt	
	Het Apostelhuis	
	Stichting Het Apostelhuis	
	Bejaardenhuis te Mierlo	05
	Franciscanessenhof	
Hfst 2	Armenzorg	06
	Armenboerderij	
	Kloosterboerderij	
	Armenbestuur Elisabeth- en Vincentiusvereniging	
Hfst 3	Ziekenzorg	07
	Huisartsen	
	Wijkverpleegkundigen	09
Hfst 4	Bestrijding van rampen en calamiteiten	11
	De vrijwillige brandweer	
	De BB: Bescherming Bevolking	17
Hfst 5	EHBO: belangrijke hulp in de eerste seconden	18

Voorwoord

“Zorg in Mierlo” geeft u een blik in het verleden van de hulpverlening in het Brabantse dorp Mierlo. Het staat wellicht model voor al die (Brabantse) dorpen en steden. Met relatief weinig middelen moest er heel veel voor de hulp behoevende medemens gedaan worden. Naast de geschiedenis geeft het boekje wellicht ook een boodschap mee; voor een mens in nood zijn en blijven we ook in onze moderne tijd samen verantwoordelijk.

Hulpverlening kent veel aspecten. Armenzorg, brand- en rampenbestrijding, medische bijstand of hulp bij het verzorgen van (langdurig) zieken; elk deel van de hulpverlening heeft een plekje gevonden in dit boekwerkje.

Het idee voor het maken van “Zorg in Mierlo” ontstond naar aanleiding van het 60-jarige bestaan van de plaatselijke EHBO - vereniging. Naast het uitbrengen van dit werk, hebben we ook een tentoonstelling ingericht waar attributen uit heden en verleden een beeld geven van de zorg.

Door een eendrachtige samenwerking met diverse leden van Heemkundekring Myerle, Brandweer Mierlo, tentoonstellingscommissie bibliotheek Mierlo en de EHBO-Mierlo hebben we dit resultaat kunnen bereiken. Vele uren van vergaderen, speuren en archiveren gingen voorbij. Voor al die tijd en kunde danken wij de betrokkenen!

Werkgroep 60 jaar EHBO-Mierlo

Hoofdstuk 1 Historie "ZORG IN MIERLO "

In dit hoofdstuk maken we kennis met de volgende delen van onze geschiedenis:

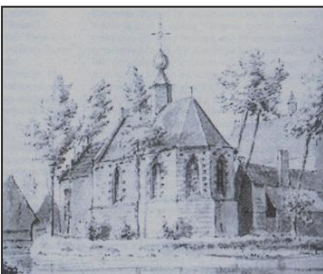
- Kardinaal van Enckevoirt
- Het Apostelhuis
- Stichting Het Apostelhuis
- Bejaardenhuis in Mierlo

Kardinaal Van Enckenvoirt

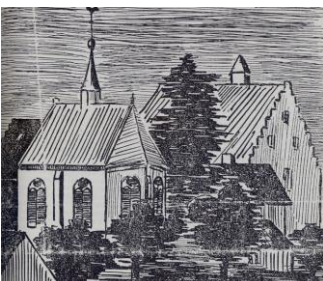
Willem van Enckevoirt werd 22 januari 1464 te Mierlo-Hout geboren. Willem studeerde theologie aan de universiteit in Leuven. Hij was goed bevriend met de latere paus Adriaan VI. Vier dagen voor de dood van paus Adriaan de VI, 14 september 1523, werd Van Enckevoirt op 10 september door hem tot kardinaal benoemd. Hij genoot veel aanzien o.a. bij keizer Karel V die hij eerder tot koning mocht zalven. Na zijn dood werd uit de opbrengsten van zijn Mierlose eigendommen de basis gelegd voor de oprichting van het Apostelhuis en het veel latere Bethanië.

Het Apostelhuis

Uit de opbrengsten van o.a. hoeve de 'Saagstelling' in Mierlo en het goed 'Ter Kelre' of de Timmermanshoeve te Mierlo-Hout werd in 1531 een perceel grond ter beschikking gesteld voor een 'hospitale' of 'gasthuis'. Na een lange tijd van aanvragen, vergunningverschaffing en financiering begon men in 1548 met de bouw van het Apostelhuis waarna ongeveer in 1549 de eerste hospitanten konden worden gehuisvest.

Stichting het Apostelhuis

Het beheer van de verpachtingen en inkomsten van het Apostelhuis, bijbehorende brouwerij en andere eigendommen was in de handen van een rentmeester. Later ging het beheer over naar 3 provisoren namelijk de oudste kerkmeester, de prior van klooster Mariëngaarde in Woensel en de pastoor van Mierlo. Einde 18 e eeuw raakte het Apostelhuis o.a. door plundering van Franse soldaten in onbruik en verval. De oude mannen werden uitbesteed aan particulieren, hun onderhoud werd door de stichting betaald. Na vele jaren van verval en opslag van goederen in de vervallen stallen werd alles in 1872-1874 gesloopt. De opbrengsten uit het beheer en de inkomsten van de sloop werden aangewend tot oprichting van een gasthuis voor oude mannen.

Bejaardenhuis te Mierlo

Pastoor Vissers, geboren in Oirschot en parochieherder van Mierlo, haalde in 1874 de zusters Franciscanessen uit Oirschot naar Mierlo. Uit de opbrengsten van de Apostelhuisstichting werd tegenover de pastorie een klooster gebouwd met de mogelijkheid om ook behoeftige arme mannen te huisvesten. In 1881 werden de eerste 4 'apostelen' opgenomen en dat getal werd geleidelijk uitgebreid tot 12. Door groei van het inwonertal van de gemeente Mierlo werd de opvangcapaciteit uitgebreid en ook voor vrouwen mogelijk gemaakt.

Ook de zusters hadden opbrengsten van eigendommen die geheel of gedeeltelijk werden besteed aan de bekostiging en verpleging van de "ouden van dagen".

Hof van Bethanië

In 2005 werd er begonnen met een gefaseerde afbraak en nieuwbouw van de huidige Hof van Bethanië. Bij de nieuwbouw van Bethanië werd de voorgevel van het in 1874 gebouwde klooster gespaard en in het totaal nieuwe project opgenomen. In de nieuwe Hof van Bethanië werd ook het totaal 'medisch blok' opgenomen zoals huisartsen, fysiotherapie, apotheek.

Hoofdstuk 2 De Armenzorg

Dit deel van onze beschrijving maken we kort kennis met:

- Armenboerderij
- Kloosterboerderij
- Armenbestuur

Armenboerderij

In Mierlo stonden twee zogenaamde armenboerderijen, de oudste was een boerderij uit de 17^e eeuw aan de Dorpstraat/hoek Prelaat Brantenstraat. De boerderij was in de twintigste eeuw eigendom van de Tafel van de Heilige-Geest (armenfonds) in Mierlo.

De inkomsten door verpachting kwamen geheel ten goede aan de armen van Mierlo; deze boerderij is in 1970 gesloopt. Ook de kloosterboerderij werd wel “de armenboerderij” genoemd.

Kloosterboerderij

Voor eigen gerief en het onderhoud van de opgenomen oude Mierlonaren lieten de zusters een boerderij bouwen die geheel door de zusters werd beheerd. In 1910 werd een oude koestal afgebroken om het mannenhuis te kunnen vergroten, tevens werd er een nieuwe boerderij gebouwd. Later werd deze boerderij verpacht en de inkomsten daarvan besteed voor het onderhoud van de zusters en bejaarden. De fam. Jan Raaymakers was de laatste pachter van deze boerderij. Rond 1975 werd deze boerderij gesloopt en de gronden werden beschikbaar gesteld voor de uitbreiding en deels nieuwbouw van het bejaardencentrum dat fungeerde tot ca. 2005.

Armenbestuur Elisabeth- en Vincentius vereniging

De zorg voor ouderen, invaliden, werklozen en arme inwoners berustte bij de gemeente. In 1900 leefde een aanzienlijk deel van de Mierlose bevolking in armoedige omstandigheden. Door de omvang van het aantal inwoners en de moeilijke economische tijd (*crisisjaren*) daarna kon de algemene armenzorg te weinig hulp bieden. Door de “rijke” notabelen van het dorp werden er verenigingen en instellingen van “weldadigheid” opgericht. Zo werden in Mierlo en Mierlo-Hout de Vincentius a Paulo Vereniging en Sint-Elisabeth Vereniging opgericht. De ondersteuning bestond meestal uit voedsel, kleding en brandstof.

De Elisabethvereniging was vooral voor vrouwen en aanstaande moeders.

Bij zwangerschap werd dikwijls een beroep op de vereniging gedaan tot volledige verkrijging van “de luiermant” of een aanvulling hierop. Er werden eieren, vlees, melk en ander voedsel verstrekt om aan te sterken.

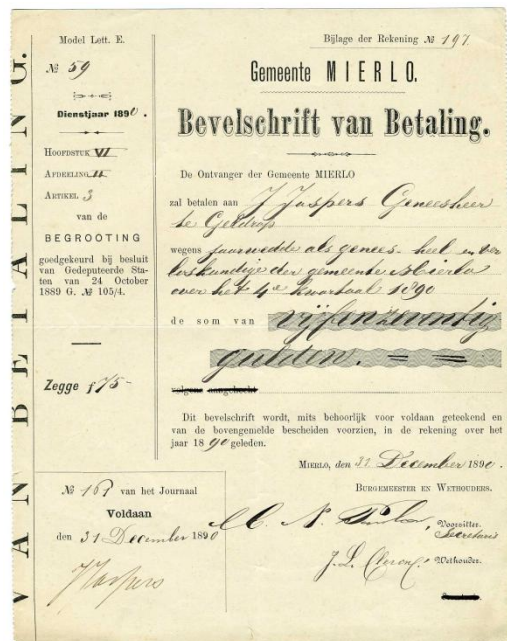
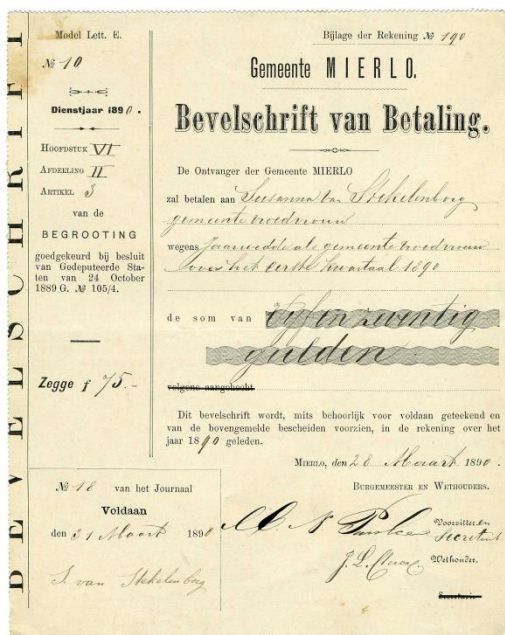
Hoofdstuk 3 Ziekenzorg

In de tweede helft van de 19e eeuw kwam de professionele hulp voor zieken in ons dorp op gang. We maken kennis met: de huisartsen en de wijkverpleegkundigen.

Huisartsen

Eerst was men op de medische zorg van huisartsen en verloskundige van buiten Mierlo aangewezen. Zo ging men naar dokter Guljé in Helmond en in 1900 naar dokter J. Jaspers in Geldrop. Nadat de zusters in 1874 in ons dorp waren gevestigd kwam ook in Mierlo de gezondheidszorg langzaam op gang. Voor geneeskundige hulp aan de inwoners van Mierlo ontving huisarts Jaspers in Geldrop jaarlijks een bedrag van 4 keer 75 gulden per kwartaal.

Van 1881 tot haar dood in 1924 zorgde Susanna van Stekelenburg voor verloskundige hulp in Mierlo. Haar werk werd geleidelijk over genomen door de huisartsen en de opkomende thuishulp van de Kruisvereniging.

Voormalige dokterswoning aan de Brugstraat

Na de diensten die de huisartsen uit Helmond en Geldrop hadden geboden werd in 1920 dokter Nuijens uit Helmond benoemd tot huisarts in Mierlo-Hout. Deze kreeg in 1924 eervol ontslag. Met een salaris van 2500 gulden werd dokter J. Hermans tot gemeentegeneesheer benoemd. In 1928 nam hij ontslag. Dokter Jonkergouw volgde hem op tot ook hij in 1931 ontslag nam. Voor zijn ontslag was er wel een begin gemaakt tot oprichting van de kruisvereniging en consultatiebureau voor zuigelingen.

Dokter E. Kerssemakers

De bekendste huisarts was wel Emiel Kerssemakers. Van 1934 tot 1974 was hij huisarts van Mierlo. Ook inwoners van Mierlo-Hout en Stiphout hoorden bij zijn praktijk. In 1951 was hij de medeoprichter van de EHBO-Mierlo.

Hij werd opgevolgd door de huisartsen A. Mutsaerts en T. Verhelst. Later kwam hier dokter Van Thiel bij.

Dokter T(on) Mutsaerts

In 1962 kwam dr. Mutsaerts het medisch team versterken. Hij werd op 5 juli 1927 in Tilburg geboren. Als tijdelijke huisvesting ging hij in 't Oude Raadhuis wonen. Tegelijkertijd bouwde hij aan de Burg. Verheugtstraat een nieuw huis met een ruime praktijkruimte. Jarenlang was hij beschikbaar voor alle medische zorg. Na een slopende ziekte overleed hij 11 april 1981 in Mierlo. Het was de bedoeling dat dokter Mutsaerts, de van ouds vertrouwde huisarts Kerssemakers zou opvolgen. Het noodlot was dat beide doktoren tegelijkertijd in het ziekenhuis medische verzorging genoten en beide ongeveer twee maanden na elkaar overleden.

Het medisch team aangevuld met dr. Jansen

Na dokter Kerssemakers en Mutsaerts waren het dokter Verhelst, Van de Kimmenade en Van Thiel die het medisch team vormden en de geneeskundige zorg in Mierlo op zich namen. Onder hun leiding werd in 1974 een begin gemaakt met het huidige gezondheidscentrum.

Dr.Ton Verhelst overleed in 2003 op 58 jarige leeftijd.

Wijkverpleegkundigen

Het gezondheidscentrum Mierlo werkte nauw samen met de Wit-Gele kruisvereniging en de thuiszorg in de personen van de gezusters Ronz, zuster Glasmeijer, Remmen, Timmers, De Vries en De Putter.

De gezusters Ronz

Na oprichting van het Wit-Gele-Kruis in 1930 kwam in 1933 de eerste van de gezusters Ronz naar Mierlo. Korte tijd later gevolgd door haar zus. Veel pionierswerk is er door hen verricht. Samen hebben ze ongeveer 24 jaar klaargestaan voor de zorg van de Mierlose zuigelingen, zieken en bejaarden. Na hun afscheid in 1957 hebben ze nog een aantal jaren in Huize Bethanië van hun verdiende "oude dag" genoten.

Eind jaren vijftig kwam zr. Glasmeijer naar Mierlo om de taak van de gezusters Ronz over te nemen. Helaas heeft ze maar enkele jaren hier kunnen werken en heeft ze in 1961 nadat zuster Remmen in dienst is gekomen om gezondheidsredenen haar ontslag genomen.

Zuster Timmers

Op 23 maart 1974 nam zuster Timmers afscheid van de Mierlo-Houtse gemeenschap. Ruim negenentwintig jaar had zij de Mierlo-Houtse gemeenschap trouw gediend. Zuster (Trees) Timmers was een dochter van de Beek en Donkse huisarts Timmers. In 1945 kort na de oorlog 1940-1945 was zij naar Mierlo gekomen om samen met dr. Kerssemakers en de gezusters Ronz de medische zorg op zich te nemen.

Zuster Remmen en Zuster De Vries

Zuster Zus Remmen kwam 15 januari 1961 als wijkverpleegster in Mierlo werken, in drukke tijden kreeg ze vaak hulp van haar zus Truus. Na de annexatie van Mierlo-Hout naar Helmond verviel daar de medische zorg. Door de uitbreiding van Mierlo in de jaren zestig met o.a. de Hr. v.Rodestraat, Kerkakkers I en Kerkakkers II, waar veel jonge gezinnen waren gehuisvest, was er meer hulp nodig om het Mierlose team in de wijkzorg te versterken. In 1963 kreeg zuster Remmen assistentie van zuster Ria de Vries. Samen hadden ze de zorg voor jong en oud.

Zuster De Putter

In 1974 werd zuster Adje de Putter gevraagd om een week in te vallen bij de Mierlose thuiszorg. Deze week werd uiteindelijk een loopbaan van twee en twintig jaar. Met grote zorg heeft zij haar patiënten geholpen en bijgestaan in alle voorkomende gezondheidssituaties. Zr. de Putter was de laatste wijkverpleegkundige in Mierlo. De thuishulp werd overgenomen door de mantelzorg en later de thuiszorg zoals Savant e.d. zoals we die nu kennen. In 1996 nam zij afscheid van de Mierlose kruisvereniging.

Hoofdstuk 4 Het bestrijden van rampen en calamiteiten

In dit gedeelte van Zorg in Mierlo komen brandweer Mierlo en de Bescherming Bevolking aan bod.

De Vrijwillige Brandweer van Mierlo, zorg vóór en dóór de gemeenschap

Door de eeuwen heen heeft er behoefte bestaan om de inwoners van steden en dorpen te beschermen voor onheil in welke vorm dan ook. Rond 1300 werd er in Nederland al het een en ander aan brandbestrijding gedaan. Het waren vooral in steden de diverse Gilden, die met betrekking tot brand en brandblussing, taken op zich namen. Ook bestonden **burgerwachten**. Zij waakten over de steden of dorpen om bij onheil in actie te komen.

Op 6 februari 1732 publiceerden de Staten-Generaal een resolutie, gericht aan de *officieren en regenten* van de dorpen en plaatsen *in het district van de generaliteyt*. Allereerst kregen de dorpsbesturen de opdracht het landelijk “Brandreglement” vast te stellen. In dit reglement stond welke maatregelen er genomen dienden te worden ter voorkoming van brand, en wat er gedaan moest worden als er toch ergens brand uitbrak.

Een tweetal artikelen uit het Reglement luidde:

Artikel II *“Dat niemand met een rookende of brandende Tabakspijp, in Stallen of Schuuren zal moogen Dorsschen, of by Hooi of Strooi zal mogen gaan, by dag, avond of nagt, nog ook geene Arbeiders, ’t zy Dekkers of Timmerlieden, als andere, werkende op,by of omtrent strooie Daken.”*

Artikel VIII: *“Ider Huisgezin zal moeten hebben een Water-Emmer of Ketel, en ieder Boer daaenboven, nog een goede Lantaarn, dat by het begaan der Schouwe aan de Voordeur zal moeten staan”* Dit laatste artikel betekent dat er jaarlijks gecontroleerd werd of men beschikte over deze materialen.

De toenmalige bestuurders van Mierlo hebben gehoor gegeven aan de verplichting tot het hebben van een dergelijk Reglement. Dit is af te leiden uit de “borgemeesterrekening van Mierlo van 1739-1740”. Hierin worden betalingen genoemd voor het leveren van sparren om “brandhaecken” van te maken. Ene G. Nijns ontvangt hiervoor: tien gulden en dertien stuivers. Jan Deene ontvangt drie gulden en drie stuivers voor het besneije, het maken van de “brandhaecken”. In dat jaar worden vijftien “brandhaecken” met toebehoren betaald.

Op 17 oktober 1753 wordt vastgelegd dat aan J. Palie te ‘s-Hertogenbosch 10 gulden en 13 stuivers is betaald voor het drukken en het brengen van *“de Reglementen, tot voorkominge en blussinge”*, bij de heeren Drossaerd en Schepenen alhier. Het Reglement bevatte bepalingen voor de bewoners en/of gebruikers van gebouwen enz.

Vele gegevens zijn vanaf 1739 tot en met 1924 bekend. De oude geschriften zijn herschreven door de heer Leo Lenssen. Zij berusten ook in het archief van de Vrijwillige Brandweer van Mierlo.

In de verslagen van den toestand der gemeente Mierlo vanaf 1851 worden data van “brandschouwvoeringen” genoemd, de toestand van de “Openbare Veiligheid”, (hoe de Politie, Marechaussees en Nachtwachten hebben gefunctioneerd), hoeveel branden er zijn geweest en bij wie, en als laatste of de brandblusmiddelen in orde waren.

Zo blijkt dat Mierlo in 1856 reeds over een “brandspuit” beschikte. In 1857 waren er al twee brandspuiten. De derde is in het jaar 1863 aangeschaft. Later, in 1876 wordt een vierde “grote” brandspuit aangeschaft.

De vier brandspuiten met aanhorigheden werden jaarlijks enige malen door van het van gemeentewege aangesteld personeel beproefd. De spuiten waren handbrandspuiten, geplaatst als volgt: “1 groote en een kleine in het daartoe bestemde benedenvertrek van het gemeentehuis in het “Dorp”, 1 kleine in het brandspuithuis op “Het Broek”, en 1 kleine in het daartoe bestemde achtervertrek van het openbaar schoolgebouw op “Het Hout” alhier”.

Het bedienen van de brandspuitjes en de bluswerkzaamheden werden uitgevoerd conform in het Reglement vastgestelde regelingen.

Enige te noemen branden vóór 1900:

- Den 18de mei 1882 brandde een woonhuis af van de weduwe en zoon van Willem van Vlerken in het gehucht “Loeswijk.”
- In 1888 was er brand bij Wilhelmus Dijsselbloem in de Markstraat. Het dochtertje van bijna 8 jaar is hierbij omgekomen.
- 1891, Tijdens de “Kerstmis” (25 – 12) om 05.00 uur in de morgen was er brand bij D. Bijsterveld, wonende bij de Broeksche brug.
- In de vroege morgen van den 6de augustus in 1893 ontstond brand op Bekelaar in het schuurtje van Wouter Swinkels. Het vuur sloeg over op het woonhuis van W. Swinkels. Vervolgens op 't huis van Ferdinand van der Putten en Frans Foederen. Toen op het huis van Johannes van de Eijnden, bewoond door de kinderen W. Deelen en door Frans Meulendijks. Vervolgens op het huis van Thijs van de Boogaard, bewoond door Klaas Berkers en door Franciscus Manders, welke ook allen afbrandden.

In 1921 kreeg Mierlo landelijke bekendheid door de grote brand in de Marktstraat. Het jaarverslag van de gemeente vermeldt hierover:

“Op 27 augustus 1921, ontstond door onbekende oorzaak brand in de Marktstraat, waarbij een 30 tal woningen afbrandden. De oorzaak van de uitgestrektheid van dezen brand moet worden gezocht in het feit, dat alle vernielde huizen gedekt waren met riet of stroo en tevens aan den fellen wind.”

BRAND TE MIERLO OP 27 AUGUSTUS 1921.

In de jaren 1900 tot 1921 bestond de Marktstraat uit dicht op elkaar gebouwde kleine huisjes. Deze werden hoofdzakelijk bewoond door wevers en hun gezinnen, daarom ook wel wevers-huisjes genoemd. Deze wevers verdienden vaak de kost door het thuis weven, maar de meeste moesten toch buiten Mierlo werken. De mensen waren arm en spaarzaam, ze hadden elkaar en

hielpen elkaar zo veel men kon.

Het blussen van deze grote brand was niet eenvoudig. Men heeft een beroep gedaan op de brandweren van Helmond en Eindhoven. Deze laatste was na enige uren in Mierlo om hulp te bieden.

Deze grootste brand ooit in Mierlo voorgekomen bereikte landelijke bekendheid.

“Al op Zondag 28 augustus had eene bijeenkomst plaats 's avonds om 8 uur in het Patronaatsgebouw, waarbij op uitnodiging de volgende Heeren aanwezig waren: J.F.P. de Winter; pastoor; A.N.Fleskens, Lid 2e Kamer; J.C.J. Verheugt, burgemeester; J.J.H. Knoops, Voorzitter Boerenbond; J. Konings, Middenstander; A.F.M. Panken, Gemeente secretaris; H.v/d Weijdeven, Voorzitter Werkliedenvereniging.; en Th. Scheepers. De Z.E. Heer Pastoor zet in den breede uiteen in welke mate deze ramp, de slachtoffers van den brand heeft getroffen. Met het doel, om nu eenigszins in den nood dezer ongelukkigen tegemoet te komen werd deze bijeenkomst gehouden teneinde eene commissie in het leven te roepen om een en ander naar behoren te regelen. In dezelfde bijeenkomst wordt de commissie benoemd. Ze zal bestaan uit de aanwezigen en als voorzitters kiezen: J.F.P. de Winter, pastoor en A.N.Fleskens, Lid van de 2e Kamer. De voorzitter deelt daarop mede dat een plan is beraamd om in alle flinke bladen van geheel het land eene oproep te doen op de milddadigheid van het Nederlandsche Volk.”

In feite leidde de bijeenkomst tot de oprichting van een *Steuncomité tot leniging der nood van de slachtoffers door een groote brand op 27 augustus in 1921.*

De secretaris, penningmeester van de Commissie, de heer Th Scheepers meldt in de dagen erop dat reeds giften zijn binnengekomen. Ook wordt er een plaatselijke collecte gehouden.

De commissie wordt uitgebreid met drie vrouwen, t.w. Helena van Dijk, Adriana van Eenbergen en Hendrina Knoops. Zij krijgen opdracht om zo spoedig mogelijk inkopen te gaan doen bij “de Zon” in Eindhoven. Zo start een “Hulp-Oproep” die in het hele land weerklinkt. De Commissie komt bijna dagelijks bijeen en vormt een goed geleide organisatie die de slachtoffers te hulp schiet.

Ontstaan van de Gemeentelijke Vrijwillige Brandweer

Over een datum van oprichting is tot op heden niets bekend. Echter, het staat vast dat dit in de beginjaren twintig van de vorige eeuw heeft plaats gehad. De zorg die aan de gemeenten al eerder door wetgeving werd opgelegd kreeg steeds meer vorm. De wetgeving werd bijgesteld en dat leidde ertoe dat de organisatie van brandweren meer inhoud kreeg.

In Mierlo had dit tot gevolg dat de eerste commandant van de Vrijwillige Brandweer werd benoemd. De heer Tinus Verbruggen was de eerste commandant. In 1932 werd een eerste echte brandweerwagen aangekocht. De overige mannen van de brandweer van het eerste uur, zijn op foto's te zien tijdens deze tentoonstelling.

De leden van de brandweer vormden een hechte groep. Mannen uit onze gemeenschap Mierlo, die elkaar goed kenden. Zij waren zich bewust van hun taak. Er werden oefeningen gehouden om de paraatheid op een nog hoger peil te brengen. Ook het gemeentebestuur was zich bewust van de aanwezigheid van deze mannen. In de loop der jaren kwamen nieuwe voertuigen, werd in Mierlo de waterleiding aangelegd en de behuizing van het korps goed geregeld door de bouw van nieuwe brandweerkazernes. De leden zelf lieten zien dat e.e.a. werd gewaardeerd. Het was dus niet alleen de onderlinge vriendschap die bindend was, maar ook de steun die men kreeg van het gemeentebestuur.

Na de oprichting van de Regionale Brandweer Zuid Oost Noord-Brabant in 1952 ging men zich op de werkvloer bekwamen om deel te nemen aan brandweeredstrijden. Ook ging men deelnemen aan Landelijke Wedstrijden van het Algemeen Brandweer Wedstrijd Comité. Zo werd het team uit Mierlo in 1956 in de klasse III landskampioen!

Opleidingen

De Inspectie voor het Brandweerwezen komt in 1954 met een nieuwe handleiding voor het opleiden van brandweerpersoneel. De eis dat iedere brandweerman over kennis en geoefendheid moet beschikken, doet het Commando besluiten dat ook de Mierlose brandweermannen cursussen moeten gaan volgen. Dit komt al tot uiting wanneer Commandant-Opperbrandmeester M.J.Verbruggen zijn aangevraagde ontslag door B en W wordt aanvaard. Als zijn opvolger benoemt B en W zijn zoon Sjef, met dien verstande dat hij eerst een cursus moet volgen om zich te bekwamen om het commando te kunnen voeren.

De brandweeropleidingen zijn thans veel intensiever geworden. Ook aan de geoefendheid zijn strengere eisen verbonden. Voor de brandweermannen c.q.-vrouwen in Mierlo is dit geen punt. Zij willen met hun opgedane kennis nog meer uiting geven aan het willen zorgen voor de gemeenschap in Mierlo als daarom wordt gevraagd.

Brandpreventie

De brandweer heeft ook een taak met betrekking tot het voorkomen van brand. De vroegste Reglementen bevatten al artikelen die gericht waren op het voorkomen van brand. Vandaag zijn vele wettelijke voorschriften bij de bouw van woningen en andere gebouwen die gehandhaafd dienen te worden. Binnen de gemeente heeft de brandweer een uitvoerende en controlerende taak bij de handhaving van voorschriften.

Repressie

Een goede repressie vraagt om middelen waarmee de brandweer kan optreden. Zonder deze middelen zou de brandweerman c.q.-vrouw zichzelf en anderen in gevaar kunnen brengen. Natuurlijk heeft het gemeentebestuur de plicht dat e.e.a. goed is geregeld. Zo beschikt het korps Mierlo over voldoende voertuigen en geëigend gereedschap om op een snelle wijze adequaat te kunnen optreden.

Branden

Naast de genoemde zeer grote brand in 1921 en de branden vóór 1900 hebben we in Mierlo de "Sporthal-brand" gehad in 1974. Kort voor de oplevering brandde het gebouw af. Dit tot groot verdriet van de leden van vele verenigingen.

Hulpverlening

De hulpverlening is in 1985 bij wet in de brandweertzorg opgenomen. Voor het korps Mierlo betekende dit, dat er bij verkeersongevallen moest en moet worden opgetreden. Opleidingen werden herzien en redgereedschappen aangekocht. In ons dorp heeft de brandweer opgetreden bij vele verkeersongevallen en het redden van koeien of paarden uit het kanaal en gierkelders.

Alarmering

In vroeger tijden bestond de alarmering van de brandweer door het luiden van klokken. Later door de sirene of oproepsystemen. Tegenwoordig wordt elke brandweerman (-vrouw) persoonlijk opgeroepen door een alarmontvanger.

Commandanten

Commandant van de Vrijwillige Brandweer van Mierlo waren achtereenvolgens: Tinus Verbruggen, Sjef Verbruggen, Jan van Leuken, Ad van Haandel, Frans van der Vleuten, Jan Erishman en Erik van der Linden.

Kazernes

Zoals elders beschreven werden de eenvoudige brandspuitjes in spuihuisjes gestald. In "Mierlo beleeft zijn herinneringen" van 1985 ziet men de oude brandweerkazerne, de voormalige school, op Den Heuvel. In 1957 werd de eerste echte brandweerkazerne gebouwd op Den Heuvel. In 1981 werd de kazerne in de Vesperstraat in gebruik genomen. Thans is men met de bouw van de nieuwe brandweerkazerne annex opleidingscentrum gestart.

Brandweerwedstrijden

L.K. KL-TAS-HD 1985, Mierlo, v.l.n.r. J.v.Happen, G.v.d. Kimmenade, N.v.d. Kimmenade, J.v.Stiphout, A.Smits, F.v.d. Kimmenade, P.Donkers, F.v.d. Vleuten, A.v.Haandel. de latere edit

Zoals hierboven vermeld, neemt het korps Mierlo jaarlijks deel aan wedstrijden. Zelfs in diverse klassen. Binnen de Kring Eindhoven heeft dit vele malen er toe geleid dat Mierlo als winnaar uit de bus kwam, promotie afdwong of kampioen werd!

Bij landelijke wedstrijden in 1985 in Assen werd Mierlo landskampioen in de klasse Hoge Druk.

In de zwaarste klasse, de Hoofdklasse, was het korps Mierlo landskampioen in 2004.

Jeugdbrandweer

In 1987 werd in Mierlo de Jeugdbrandweer opgericht. Dit betekent dat de jeugdige brandweermannen van het eerste uur nu zijn doorgestroomd in het korps van de volwassenen. Ook zij namen deel aan wedstrijden. Niet zelden vielen zij met hun optreden in de prijzen.

Culture bezigheden door de brandweer: ook een zorg voor de gemeenschap

- Zoals vele verenigingen in Mierlo zich presenteren bij evenementen heeft ook de brandweer zijn sporen verdiend. Jaren geleden, door deel te nemen aan de optocht tijdens de Kersenoogstfeesten.
- Deelname aan de carnavalsoptochten leverde eerste prijzen op en/of verenigingsprijzen. Dit niet alleen in Mierlo maar ook elders in de regio. Vooral aan vele jaren deelname in Helmond zijn goede herinneringen gebleven.
- Georganiseerde Straatvoetbaltoernooien konden rekenen op deelname van de brandweer.

- Tijdens Sint Nicolaas konden de scholen rekenen op medewerking van de brandweer.
- Ook werd medewerking verleend aan de organisatie van de jaarlijkse Jeugdvakantieweek.
- Sinds vele jaren worden er gezamenlijke oefeningen gehouden met de EHBO van Mierlo.
- Aan deze en andere activiteiten in ons Mierlo heeft “den Brandweer” bijgedragen.

Kruikje

De “historische” vondst van een kruikje onder een te kappen grote kastanjeboom in de Dorpsstraat in 1964, bracht heel wat consternatie te weeg. Door de toenmalige commandant van de brandweer, Sjef de Smed en zijn mannen, was een lumineus idee ontstaan en uitgevoerd. De grap haalde uiteindelijk de landelijke pers.

Bijzondere Onderscheidingen

In het jaar 1947 werd de boerenbevolking in Oost- Brabant door een “brandramp” getroffen. Brandweerlieden uit de provincie zetten zich spontaan in voor een grote geld inzameling ter leniging van de noden. Het Rampencomité mocht later aan een lid van de Vrijwillige Brandweer van Mierlo een oorkonde toekennen. De heer B.M.Goeiers mocht deze oorkonde ontvangen voor zijn inzet.

Gebruikelijk bij de Nederlandse Vereniging van Brandweer Commandanten is het toekennen van onderscheidingen voor jarenlange dienstverbanden bij de brandweer. Vele leden van het korps Mierlo mochten een dergelijke onderscheiding ontvangen.

Gemeentebestuur

De wettelijke verplichtingen die een gemeentebestuur heeft om zijn inwoners tegen brand te beschermen zijn niet alleen zaligmakend. Het gemeentebestuur van Mierlo heeft zich altijd ingezet om die maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn. Tevens om de waardering van de gemeenschap over te brengen op de leden van het korps. Dit bindt heden ten dage het korps tot een beschermende factor in ons Mierlo. In deze hebben vooral de burgemeesters van de laatste decennia, t.w. B. van Kuik, J. Berkhout, J. van Lokven en N. Jacobs – Aarts zich bijzonder ingespannen.

Vandaag de dag met de gehele vernieuwing van de brandweerorganisatie in Veiligheidsregio's gaat er veel veranderen in brandweer Nederland. Dan zal blijken dat de reglementen van 280 jaar geleden nog steeds van toepassing zijn.

De BB: “Bescherming Bevolking”

De door het Rijk ingestelde “Bescherming Bevolking” bestond uit beroepsmensen en vele vrijwilligers. Ook in Mierlo was een afdeling. Elders op deze tentoonstelling kan men waarnemen hoe en waarmee de BB te werk ging. Na de Tweede Wereldoorlog wordt er hard gewerkt aan de wederopbouw.

De verdiende rust wordt overschaduwd door de politieke strijd tussen de grootmachten Rusland en Amerika. De dreiging van een derde wereldoorlog hangt in de lucht. En deze oorlog zal gekenmerkt worden door het gebruik van de atoombom. Een wapen dat zijn massale vernietigingskracht al heeft getoond in Nagasaki en Hiroshima.

In de beginjaren 1950 wordt door de overheid de organisatie Bescherming Bevolking opgericht.

Deze organisatie heeft als doel de bevolking te beschermen tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld. Aan die taak is later uitbreiding gegeven door de BB ook in te gaan zetten bij rampen in vreedstijd. De BB is geen militaire organisatie, maar een organisatie van burgers om burgers hulp te verlenen.

De BB werd in Mierlo geleid door Bert Saasen.

Begin 1980 wordt gestart met de reorganisatie van de rampenbestrijding en voor de BB is er dan geen plaats meer. De taken worden overgedragen aan o.a. de Brandweer en aan het Rode Kruis. In 1985 worden de laatste medewerkers ontslagen. En dan zwijgen de BB sirenes.

Hoofdstuk 5: EHBO: belangrijk hulp in de eerste seconden

Sinds 1951 maakt de EHBO-vereniging deel uit van de Mierlose gemeenschap. Al die jaren is haar doel; het uitdragen van competente en verantwoorde EHBO en een verbreding / optimalisering van de hulpverlening, niet veranderd. De vorm waarin het doel wordt nagestreefd echter wel. Vele veranderingen in de medische wetenschap, andere inzichten over het toepassen van hulp door leken, nieuwe technische mogelijkheden en de gewijzigde maatschappelijke positie werden door de vereniging overleefd.

Verleden

Het eerste boekje van het Oranje Kruis dateert uit december 1912. Het werd gemaakt omdat ook in de *Staatscommissie in het belang van het verlenen van Eerste Hulp bij Bedrijfsongevallen* (toen al BHV!) gezocht werd naar eenheid in het onderwijs. We zien een oud exemplaar van het boekje uit 1935. Telkens als er nieuwe inzichten in behandelmethode kwamen kwam er een nieuw boekje uit. Al in het begin van de 20^e eeuw was er een EHBO-boekje.

Op 05 mei 1951 besloot een aantal Mierlose mensen een vereniging op te richten die het doel had mensen die een ongeval was overkomen te helpen. Mierlo was zeker niet de eerste plaats waar een EHBO-vereniging van ons land werd opgericht. In Mierlo namen Jan Liebreks, Ferdinand Branten en Goen van der Wiel het voortouw. Dokter Kersemakers en pastoor Van Lierop waren nauw betrokken bij de oprichting.

Andere mensen van het eerste uur waren Jo Meulendijks en Wim van Teeffelen. Later werd er ook een Jeugd-EHBO opgericht. Jan Coolen, Jos van der Vleuten en A. van Berlo waren daarvan de voorlopers.

Cursisten in vroegere tijden, moesten veel achtergrond-informatie kennen. Er werd in die tijd gedacht dat als je maar kennis had, je (ook) de handelingen goed zou verrichten. Opvallend is ook dat er vroeger heel veel tekst in het boekje was opgenomen. Later zien we wel steeds meer tekeningen in de boekjes. Een enkele keer werden er zelfs kleuren gebruikt. Als je alle boekjes bekijkt, valt je zeker op dat de behandelmethode veranderen. In een tijd dat er maar weinig auto's waren, moest de EHBO-er lang voor een slachtoffer zorgen. Ook het inschakelen van bijvoorbeeld een arts ging in vroegere tijden anders: die moest je gaan halen, er was immers geen telefoon. Het is dan ook logisch dat je meer moest kennen en kunnen. Een EHBO- cursus in 1968 duurde bijvoorbeeld 26 avonden van 2 klokuren. De lessen werden verzorgd door een kaderinstructeur EHBO en een arts. Na dokter Kersemakers waren dat de doctoren Mutsaerts, Van Gerwen, Tresoor, Coebergh en Van den Heuvel.

Al heel gauw werden de docenten geholpen door LOTUS-slachtoffers. De Mierlose vereniging heeft veel LOTUS-slachtoffers voortgebracht. Dankzij hun kennis en kunde kun je zo echt mogelijk oefenen.

De Mierlose EHBO was een vrij grote vereniging. In de jaren 90 van de vorige eeuw waren meer dan 160 hulpverleners lid. Naast hun oefenavonden waren zij actief in het deelnemen aan wedstrijden, oefenen met de brandweer en begeleiden van evenementen. In de 21^e eeuw nam het aantal leden af. Dat kwam doordat de regering BHV voor het bedrijfsleven invoerde. Veel EHBO-ers zijn daarnaar overgestapt. Ook het feit dat mensen steeds minder tijd hebben voor vrijwilligerswerk speelde een rol.

Belangrijk voor de Mierlose EHBO is ook het verzorgen van cursussen voor kinderen van groep 8 van de basisschool. Als sinds 1985 krijgen alle Mierlose basisscholen een cursus "jeugd-EHBO". Uniek in ons land!

Heden

Op dit moment wordt er in de Eerste Hulp gewerkt met het Oranje Kruis-boekje van de 26e druk. Het boekje is een stuk dunner dan dat dit vroeger was. Moderne hulpmiddelen bij het verlenen van eerste hulp, zoals AED en mobiele telefoon worden gebruikt.

Als hulpverlener moet je snel kunnen zien wat iemand mankeert en je moet goed kunnen handelen. Vandaar dat de nadruk steeds meer ligt op het goed kunnen uitvoeren van een E.H.-handeling.

De tijd dat een eerste hulpverlener in 2011 aan het werk is, totdat er professionele hulpverleners zijn, is veel korter dan dat dit vroeger was. We weten dat de eerste minuten na een ongeval heel belangrijk zijn. Goede, snelle hulp kan dan het verschil maken tussen leven en dood.

E.H.-onderwijs heeft als doel zoveel mogelijk mensen op te leiden om die eerste minuten de juiste hulpverlening te geven. Daarom zijn er nu minder lestijd, eenvoudige hulpverlening en aantrekkelijke lesmethodes. De lessen worden niet meer gegeven door artsen.

Van de vele taken die de EHBO vroeger had blijven er naast hulpverlening twee over: het begeleiden van evenementen en het geven van cursussen aan de basisscholen.

Rabobank

HANS VAN AERLE

Mierlo Dorpstraat 168

Publicatie en tentoonstelling werden mede mogelijk gemaakt door het Coöperatiefonds Mierlo Rabobank Peelland Zuid en Plus Hans van Aerle.